

1) Aşağıdaki integralerin yakınsak ya da ıraksaklıklarını inceleyiniz.

a) $\int_0^{\infty} \frac{dx}{(x+2)^{3/2}}$, b) $\int_3^{\infty} \frac{\ln x}{x} dx$, c) $\int_0^{\infty} \frac{dx}{2^x}$

Çözüm a) $\int_0^{\infty} \frac{dx}{(x+2)^{3/2}} = \lim_{R \rightarrow \infty} \int_0^R \frac{dx}{(x+2)^{3/2}} = \lim_{R \rightarrow \infty} \left(-\frac{2}{x+2} \right) \Big|_0^R$
 $= \lim_{R \rightarrow \infty} \left(-\frac{2}{R+2} + 1 \right) = +1$ (yakınsak)

b) $\int_3^{\infty} \frac{\ln x}{x} dx = \lim_{R \rightarrow \infty} \int_3^R \frac{\ln x}{x} dx = \lim_{R \rightarrow \infty} \left(\frac{\ln^2 x}{2} \right) \Big|_3^R$
 $= \lim_{R \rightarrow \infty} \left(\frac{\ln^2 R}{2} - \frac{\ln^2 3}{2} \right) = \infty - \frac{\ln^2 3}{2} = \infty \Rightarrow$ ıraksak.

c) $\int_0^{\infty} \frac{dx}{2^x} = \lim_{R \rightarrow \infty} \int_0^R \left(\frac{1}{2} \right)^x dx = \lim_{R \rightarrow \infty} \left(\frac{(1/2)^x}{\ln(1/2)} \right) \Big|_0^R$
 $= \lim_{R \rightarrow \infty} \left(-\frac{1}{2^R \cdot \ln 2} + \frac{1}{\ln 2} \right) = \frac{1}{\ln 2}$ yakınsak.

2) a) $\int_0^3 \frac{dx}{x^2-6x+8}$, b) $\int_0^{\pi/4} \frac{\cos \sqrt{x}}{\sqrt{x}} dx$, c) $\int_0^1 \frac{x^5}{\sqrt{1-x^2}} dx$

Çözüm: a) $\int_0^3 \frac{dx}{x^2-6x+8} \stackrel{\text{İ. t. p.}}{=} \int_0^2 \frac{dx}{x^2-6x+8} + \int_2^3 \frac{dx}{x^2-6x+8}$

$f(x) = \frac{1}{x^2-6x+8} \Rightarrow f(2) = \frac{1}{0} = \infty$ $\Rightarrow \lim_{b \rightarrow 2^-} \int_0^b \frac{dx}{x^2-6x+8} + \lim_{a \rightarrow 2^+} \int_a^3 \frac{dx}{x^2-6x+8}$

$= \lim_{b \rightarrow 2^-} \ln \sqrt{\left| \frac{x-4}{x-2} \right|} \Big|_0^b + \lim_{a \rightarrow 2^+} \ln \sqrt{\left| \frac{x-4}{x-2} \right|} \Big|_a^3$

$= \lim_{b \rightarrow 2^-} \left(\ln \sqrt{\left| \frac{b-4}{b-2} \right|} - \ln \sqrt{2} \right) + \lim_{a \rightarrow 2^+} \left(\ln \sqrt{1} - \ln \sqrt{\left| \frac{a-4}{a-2} \right|} \right)$

$= \lim_{b \rightarrow 2^-} \frac{1}{2} \ln \left| \frac{b-4}{b-2} \right| - \frac{1}{2} \ln 2 = \lim_{a \rightarrow 2^+} \frac{1}{2} \ln \left| \frac{a-4}{a-2} \right| \rightarrow$ ıraksak.

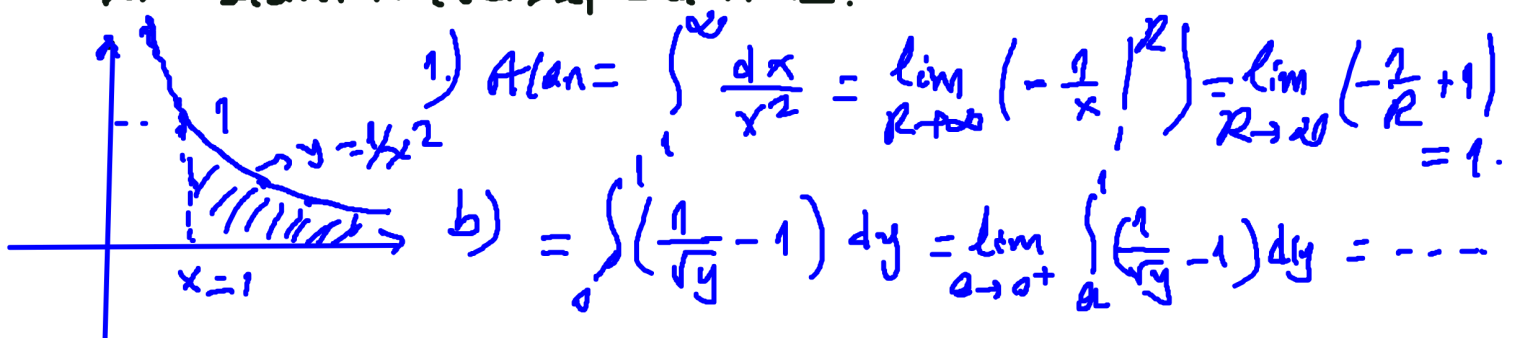
b) $\int_0^{\pi/4} \frac{\cos \sqrt{x}}{\sqrt{x}} dx \stackrel{\text{İ. t. p.}}{=} \lim_{a \rightarrow 0^+} \int_a^{\pi/4} \frac{\cos \sqrt{x}}{\sqrt{x}} dx = \lim_{a \rightarrow 0^+} \left(2 \sin \sqrt{x} \right) \Big|_a^{\pi/4}$

$$= \lim_{a \rightarrow 0^+} (2 \sin(\pi/2) - 2 \sin a) = 2, \text{ yakınsak.}$$

$$\begin{aligned} c) \int_0^1 \frac{x^5}{\sqrt{1-x^2}} dx &\stackrel{\text{A. tip}}{=} \lim_{b \rightarrow 1^-} \int_0^b \frac{x^5}{\sqrt{1-x^2}} dx \stackrel{\substack{x = \sin t \rightarrow dx = \cos t dt \\ \sin^{-1}(b) \\ \sin^{-1}(0) \\ \cos t}}{=} \lim_{b \rightarrow 1^-} \int_0^{\sin^{-1}(b)} \frac{\sin^5 t \cdot \cos t}{\cos t} dt \\ &= \lim_{b \rightarrow 1^-} \int_0^{\sin^{-1}(b)} (\sin^2 t)^2 \cdot \sin t dt = \lim_{b \rightarrow 1^-} \int_0^{\sin^{-1}(b)} (1 - \cos^2 t)^2 \cdot \sin t dt \\ &\stackrel{y = \cos t \rightarrow dy = -\sin t dt}{=} \lim_{b \rightarrow 1^-} \left(-\cos t + \frac{2}{3} \cos^3 t - \frac{1}{5} \cos^5 t \right) \Big|_0^{\sin^{-1}(b)} \\ &= \lim_{b \rightarrow 1^-} \left(-\cos(\sin^{-1} b) + \frac{2}{3} \cos^3(\sin^{-1} b) - \frac{1}{5} \cos^5(\sin^{-1} b) \right) + \frac{8}{15} \\ &= \left(-\cos(\pi/2) + \frac{2}{3} \cos^3(\pi/2) - \frac{1}{5} \cos^5(\pi/2) \right) + \frac{8}{15} = \frac{8}{15} \text{ yd.} \end{aligned}$$

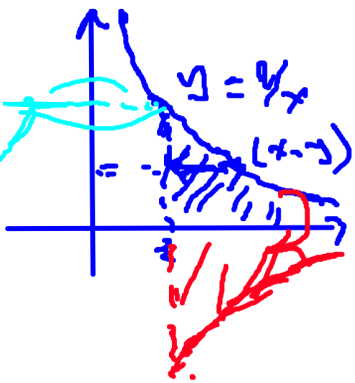
$$\begin{aligned} 3) \int_{-\infty}^2 \frac{4x^2-3}{5 \cdot \sqrt{x^2}} dx &\left(\begin{array}{l} \text{Hem I.} \\ \text{hem II. tip} \end{array} \right) = \int_{-\infty}^{-1} \frac{4x^2-3}{5 \cdot \sqrt{x^2}} dx + \int_{-1}^0 \frac{4x^2-3}{5 \cdot |x|} dx + \int_0^2 \frac{4x^2-3}{5 \cdot |x|} dx \\ &= \lim_{B \rightarrow -\infty} \int_B^{-1} \frac{4x^2-3}{5 \cdot |x|} dx + \lim_{b \rightarrow 0^-} \int_{-1}^b \frac{4x^2-3}{5 \cdot |x|} dx + \lim_{a \rightarrow 0^+} \int_a^2 \frac{4x^2-3}{5 \cdot |x|} dx \\ &= \lim_{B \rightarrow -\infty} \frac{1}{5} \int_B^{-1} \frac{4x^2-3}{-x} dx + \lim_{b \rightarrow 0^-} \frac{1}{5} \int_{-1}^b \frac{4x^2-3}{-x} dx + \lim_{a \rightarrow 0^+} \frac{1}{5} \int_a^2 \frac{4x^2-3}{x} dx \\ &= \frac{1}{5} \left[\lim_{B \rightarrow -\infty} \int_B^{-1} \left(-4x + \frac{3}{x} \right) dx + \lim_{b \rightarrow 0^-} \int_{-1}^b \left(-4x + \frac{3}{x} \right) dx + \lim_{a \rightarrow 0^+} \int_a^2 \left(4x - \frac{3}{x} \right) dx \right] \\ &= \frac{1}{5} \left[\lim_{B \rightarrow -\infty} \left(-2x^2 + 3 \ln|x| \right) \Big|_B^{-1} \right] + \lim_{b \rightarrow 0^-} \left(-2x^2 + 3 \ln|x| \right) \Big|_{-1}^b + \lim_{a \rightarrow 0^+} \left(2x^2 - 3 \ln|x| \right) \Big|_a^2 \\ &= \dots \end{aligned}$$

4) $y = 1/x^2$ eğrisi, $x=1$ doğrusu ve x -ekseniyle belirlenen bölge nin alanını (varsayalım) bulunuz.

- 5) $y = 1/x$, $x=1$ ve x -ekseniyle belirlenen bölgenin
a) alanını, b) x -ekseni etrafında döndürme cismin hacmi
c) y -ekseni etrafında döndürme cismin hacmi.

Çözüm: a)

$$\text{Alan} = \int_1^R \frac{dx}{x} = \lim_{R \rightarrow \infty} \left(\ln x \Big|_1^R \right) = \lim_{R \rightarrow \infty} (\ln R - 0) \\ = \lim_{R \rightarrow \infty} \ln R = +\infty \text{ iraksak, yok}$$

b) $V_{ox} \stackrel{\text{Disk}}{=} \pi \int_1^R y^2 dx = \pi \int_1^R \frac{1}{x^2} dx$
 $= \pi \cdot \lim_{R \rightarrow \infty} \int_1^R \frac{1}{x^2} dx = \pi \lim_{R \rightarrow \infty} \left(-\frac{1}{x} \Big|_1^R \right) = \pi (y \text{ yaklaşıyor})$

c) $V_{oy} \stackrel{\text{Kolon}}{=} 2\pi \int_1^R x \cdot y dx = 2\pi \int_1^R (x-1) \frac{1}{x} dx = 2\pi \lim_{R \rightarrow \infty} \int_1^R \left(1 - \frac{1}{x} \right) dx$
 $= 2\pi \lim_{R \rightarrow \infty} \left(x - \ln x \Big|_1^R \right) = 2\pi \lim_{R \rightarrow \infty} (R - \ln R - 1) = \text{iraksak}$

Dikkat: $V_{oy} = \pi \int_0^1 \left(\frac{1}{y^2} - 1 \right) dy = \dots$

6) $\int_0^{\infty} e^{-x^2} dx = \frac{\sqrt{\pi}}{2} \Rightarrow \int_0^{\infty} x^4 \cdot e^{-x^2} dx = ?$

$$\int_0^{\infty} x^4 \cdot e^{-x^2} dx = \lim_{R \rightarrow \infty} \left[\int_0^R x^4 \cdot e^{-x^2} dx \right] = \lim_{R \rightarrow \infty} \left[-\frac{x^3}{2} e^{-x^2} + \frac{3}{2} \int_0^R x^2 e^{-x^2} dx \right]$$

$u = x^3 \rightarrow du = 3x^2 dx$
 $dv = x \cdot e^{-x^2} dx \Rightarrow v = -\frac{1}{2} e^{-x^2}$

$u = x \rightarrow du = dx$
 $dv = x \cdot e^{-x^2} dx \Rightarrow v = -\frac{1}{2} e^{-x^2}$

$$= \lim_{R \rightarrow \infty} \left[-\frac{x^3}{2} e^{-x^2} - \frac{3}{4} x e^{-x^2} \Big|_0^R + \frac{3}{4} \int_0^R e^{-x^2} dx \right]$$

$$= \lim_{R \rightarrow \infty} \left[-\frac{R^3}{2} e^{-R^2} - \frac{3}{4} R e^{-R^2} + 0 \right] + \frac{3}{4} \lim_{R \rightarrow \infty} \int_0^R e^{-x^2} dx$$

$$= -\frac{1}{2} \lim_{R \rightarrow \infty} \frac{R^3}{e^{R^2}} - \frac{3}{4} \lim_{R \rightarrow \infty} \frac{R}{e^{R^2}} + \frac{3}{4} \int_0^{\infty} e^{-x^2} dx$$

$$= 0 + 0 + \frac{3}{4} \int_0^{\infty} e^{-x^2} dx = \frac{3}{4} \cdot \frac{\sqrt{\pi}}{2} = \frac{3}{8} \sqrt{\pi} \text{ bulunur.}$$

7) $\int_0^{\infty} \frac{dx}{\sqrt{x+x^3}}$ integralinin yakınlık veya iraksaklığını inceleyin.

Çözüm: $\int_0^{\infty} \frac{dx}{\sqrt{x+x^3}} = \int_0^1 \frac{dx}{\sqrt{x+x^3}} + \int_1^{\infty} \frac{dx}{\sqrt{x+x^3}}$ I_1 I_2
 I_1 tip I_2 tip
Hesolunyan integraldir.

I_1 için; $\forall x \in (0,1]$ olmak üzere $f(x) = \frac{1}{\sqrt{x+x^3}} \leq \frac{1}{\sqrt{x}}$ ve
 $\int_0^1 \frac{dx}{\sqrt{x}} = \int_0^1 \frac{dx}{x^{1/2}}$ olup, $\int_0^1 \frac{dx}{x^{1/2}}$ II. tip Hasolmayan
 gereği ($p = 1/2 < 1 \Rightarrow$ yakınsak) yakınsaktır
 Karşılaşt. $\int_0^1 \frac{dx}{\sqrt{x+x^3}}$ int. de yakınsak olur.

I_2 için: $\forall x \in [1, \infty)$ olmak üzere $f(x) = \frac{1}{\sqrt{x+x^3}} \leq \frac{1}{\sqrt{x^3}} = \frac{1}{x^{3/2}}$ dir,
 ve de $\int_1^\infty \frac{dx}{x^{3/2}}$ I. tip Hasolmayan integrali, yine
 P-testi gereği ($p = 3/2 > 1 \Rightarrow$ yak.) yakınsak
 olduğundan $\int_1^\infty \frac{dx}{\sqrt{x+x^3}}$ de yakınsak olur. Bu durumda
 hem I_1 ve hem de I_2 integraleri yakınsak olduğundan
 $I_1 + I_2 = \int_0^\infty \frac{dx}{\sqrt{x+x^3}}$ int. de yakınsak olur.

8) $\int_0^1 \frac{dx}{x - \sin x}$ integralinin yakınsak veya iraksaklığını inceleyiniz.

Çözüm: $x \in (0,1]$ için $f(x) = \frac{1}{x - \sin x}$, $f(0) = \frac{1}{0} = \infty$ olduğun
 dan II. tip bir Hasolmayan integraldir.

Her $x \in (0,1]$ için $\sin x \leq x$ olduğundan, $0 \leq x - \sin x$
 $\Rightarrow 0 \leq \frac{1}{x - \sin x} = \frac{1}{x(1 - \frac{\sin x}{x})}$ ve $0 < x < 1$ için $0 < 1 - \frac{\sin x}{x} < 1$ olduğun
 dan, $\frac{1}{x} < \frac{1}{x(1 - \frac{\sin x}{x})} = \frac{1}{x - \sin x}$
 elde edilir. Diğer yandan;

$\int_0^1 \frac{1}{x} dx$, p testi ($p = 1 \leq 1$)
 gereğince iraksak olur $\xrightarrow{\text{Karşılaşt. Testi}} \int_0^1 \frac{dx}{x - \sin x}$ de iraksak olur.

A-yol: $\forall x \in (0,1]$ için $f(x) = \frac{1}{x - \sin x}$, $g(x) = \frac{1}{x^3} > 0$ ve

$\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{f(x)}{g(x)} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{x^3}{x - \sin x} = [0/0] \xrightarrow{\text{L'Hop.}} \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{3x^2}{1 - \cos x} = [0/0] \xrightarrow{\text{L'Hop.}}$
 $= \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{6x}{\sin x} = 6 \in (0, \infty)$ ve $\int_0^1 \frac{dx}{x^3}$ II. tip Hasolmayan int.
 (P-testinden)

İraksaktır. $\lim_{k \rightarrow \infty} \int_0^k f(x) dx = \int_0^1 \frac{dx}{x - \sin x}$ de iraksak olur.

9) $\int_2^{\infty} \frac{dx}{\ln x}$ in yakınsak veya iraksak olup olmadığını belirleyiniz.

Çözüm: $\forall x \geq 2$ için $\ln x \leq x \Rightarrow \frac{1}{x} \leq \frac{1}{\ln x}$ dir.

Ayrıca $\int_2^{\infty} \frac{dx}{x} = \lim_{R \rightarrow \infty} \int_2^R \frac{dx}{x} = \lim_{R \rightarrow \infty} (\ln R - \ln 2) = \infty - 2$ iraksak.
Karşılaşt. \Rightarrow $\int_2^{\infty} \frac{dx}{\ln x}$ int. de iraksak olur.

10) $\int_0^1 \frac{e^{-\sqrt{x}}}{\sqrt{x}} dx$ in yakınsaklık veya iraksaklığını inceleyiniz, yakınsaksa değerini bulunuz.

Çözüm: $\forall x \in (0, 1]$ için $f(x) = \frac{e^{-\sqrt{x}}}{\sqrt{x}}$, $g(x) = \frac{1}{\sqrt{x}} > 0$ dir ve

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{f(x)}{g(x)} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{e^{-\sqrt{x}}/\sqrt{x}}{1/\sqrt{x}} = \lim_{x \rightarrow 0^+} e^{-\sqrt{x}} = e^0 = 1 \in (0, \infty) \text{ ve de}$$

$\int_0^1 \frac{1}{\sqrt{x}} = \int_0^1 \frac{dx}{x^{1/2}}$ has olmayan (II. tip) integrali p-testi ($p = 1/2 < 1$) gereğince yakınsaktır.

Lim Karşı. \Rightarrow $\int_0^1 \frac{e^{-\sqrt{x}}}{\sqrt{x}} dx$ int. de yakınsak olur. O zaman;

$$\begin{aligned} \int_0^1 \frac{e^{-\sqrt{x}}}{\sqrt{x}} dx &= \lim_{a \rightarrow 0^+} \int_a^1 \frac{e^{-\sqrt{x}}}{\sqrt{x}} dx \\ &= \lim_{a \rightarrow 0^+} \int_{\sqrt{a}}^1 2 e^{-u} du \quad \begin{matrix} x=a \Rightarrow \sqrt{a}=u \\ u=1 \\ u=\sqrt{x} \Rightarrow du = \frac{1}{2\sqrt{x}} dx \end{matrix} \\ &= \lim_{a \rightarrow 0^+} \left(-2 e^{-u} \right) \Big|_{\sqrt{a}}^1 = \lim_{a \rightarrow 0^+} \left(-2 e^{-1} + 2 e^{-\sqrt{a}} \right) \\ &= -\frac{2}{e} + 2 \text{ bulunur.} \end{aligned}$$

11) $\int_{-\infty}^{\infty} e^{-|x|} dx$ integralinin yok veya iraks. -- inceleyiniz

$$\text{Çözüm: } \int_{-\infty}^{\infty} e^{-|x|} dx = \int_{-\infty}^0 e^{-|x|} dx + \int_0^{\infty} e^{-|x|} dx$$

$$= \lim_{A \rightarrow -\infty} \int_A^0 e^{-|x|} dx + \lim_{B \rightarrow \infty} \int_0^B e^{-|x|} dx = \lim_{A \rightarrow -\infty} \int_A^0 e^x dx + \lim_{B \rightarrow \infty} \int_0^B e^{-x} dx$$

$$= \lim_{A \rightarrow -\infty} (e^0 - e^A) + \lim_{B \rightarrow \infty} (-e^{-B} + e^{-0}) = 1 + 1 = 2 \text{ birim}$$

\Rightarrow Integral yakınsak ve değeri 2 dir.

12) $\int_1^{\infty} \frac{1-e^{-x}}{x} dx$ int. nin yakınsaklık veya ıraksaklığını incele.

Çözüm: $\forall x \in [1, \infty)$ için $f(x) = \frac{1-e^{-x}}{x}$, $g(x) = 1/x > 0$
ve $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{f(x)}{g(x)} = \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{1-e^{-x}}{x} \right) / \frac{1}{x} = \lim_{x \rightarrow \infty} (1-e^{-x}) = 1$

dir. Ayrıca $\int_1^{\infty} g(x) dx = \int_1^{\infty} \frac{1}{x} dx$, I. tipi Hasıl olmayan int.
p-testi ($p=1 \leq 1$) gereği ıraksak olur. $\xrightarrow{\text{Lim Karşı Testi}}$

$\int_1^{\infty} \frac{1-e^{-x}}{x} dx$ integrali de ıraksak olur.

13) $\int_1^{\infty} \frac{x+3}{(x-1)(x^2+1)} dx = \int_1^2 \frac{x+3}{(x-1)(x^2+1)} dx + \int_2^{\infty} \frac{x+3}{(x-1)(x^2+1)} dx$
 $I_1 \rightarrow \text{I. tip}$ $I_2 \rightarrow \text{I. tip dir.}$

Öncelikle, $\int \frac{x+3}{(x-1)(x^2+1)} dx = \int \left(\frac{A}{x-1} + \frac{Bx+C}{x^2+1} \right) dx$

$x+3 = A(x^2+1) + (Bx+C)(x-1)$
 $= (A+B)x^2 + (B-C)x + A-C$
 $= 2 \ln|x-1| - \int \frac{2x}{x^2+1} dx - \int \frac{dx}{x^2+1}$
 $= \ln \left| \frac{(x-1)^2}{x^2+1} \right| - \text{Arctan } x \text{ dir.}$

$\Leftrightarrow \begin{cases} A+B=0 \\ B-C=1 \\ A-C=3 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} A=2 \\ B=-2 \\ C=-1 \end{cases}$

2 zaman;

$I_1 = \int_1^2 \frac{x+3}{(x-1)(x^2+1)} dx = \lim_{b \rightarrow 1^+} \int_b^2 \frac{x+3}{(x-1)(x^2+1)} dx = \lim_{b \rightarrow 1^+} \left[\ln \left(\frac{(x-1)^2}{x^2+1} \right) - \text{Arctan } x \right]_b^2$
 $= \lim_{b \rightarrow 1^+} \left[\left(\ln \frac{1}{5} - \text{Arctan } 2 \right) - \ln \left(\frac{(b-1)^2}{b^2+1} \right) + \text{Arctan } b \right]$
 $= -\ln 5 - \text{Arctan } 2 - \lim_{b \rightarrow 1^+} \ln \left(\frac{(b-1)^2}{b^2+1} \right) + \pi/4 \Rightarrow \text{ıraksak.}$

$\Rightarrow I_1$ ıraksak olduğundan, $I_1 + I_2 = \int_1^{\infty} \frac{x+3}{(x-1)(x^2+1)} dx$ ıraksak olur.

Buradaki $I_2 = \int_2^{\infty} \frac{x+3}{(x-1)(x^2+1)} dx = \lim_{R \rightarrow \infty} \left[\ln \left(\frac{(x-1)^2}{x^2+1} \right) - \text{Arctan } x \right]_2^R$

$= \lim_{R \rightarrow \infty} \left[\left(\ln \left(\frac{(R-1)^2}{R^2+1} \right) - \text{Arctan } R \right) - \left(\ln \left(\frac{1}{5} \right) + \text{Arctan } 2 \right) \right] = \ln 1 - \pi/2 - \ln 5 + \text{Arctan } 2$
 $= \text{Arctan } 2 - \ln 5 - \pi/2$ olup yakınsaktır.